

Južni Vietnam se po volitvah pripravlja na novo, odločnejšo borbo z rdečo gverilo

Verjetnost, da bo država Laos prišla pod komunistični vpliv in tako olajšala in povečala možnosti Sev. Vietnama za nastop proti Južnemu, zahteva nujne spremembe v vojaški organizaciji tega.

Saigon, J. Viet. — Vtisi od zadnjih parlamentarnih volitev so že spuheli, ljudje so se vrnili k svojemu vsakdanjemu delu in svojim vsakdanjim skrbem. Isto je naredila tudi vlada prednika Ngo Dinh Diema, le da je z večjim pogumom začela priznavati svoje in ameriške napake v javni upravi in delati načrte, kako naj jih popravi.

Iz vladnih poročil je razvidno, da imajo komunisti iz severnega Vietnama še zmeraj v džunglah ob laoski in kambodžanski meji svoje glavne gverilske postojanke. Z orožjem in hrano jih zakladajo letala, ki prihajajo iz južnega Laosa.

Gverilci smatrajo za svojo glavno nalogo, da uničujejo stroje, ki so potrebni za gradnjo cest. Poizgajajo tudi šole in ambulance, preganjajo učitelje in zdravnike in strahujejo prebivalstvo. Medsečno ubijajo po 500 ljudi.

Da je boj proti komunističnim gverilcem tako malo uspešen, so krivi v glavnem Amerikanci. Organizirali so vietnamsko armado za boj na standardnih fron-

tah. To pa je napačno. V Južnem Vietnamu se vrši lahko samo gverilska vojna, ki ne rabi težkega orožja in ne velikih vojaških enot, pač pa male odločne dobro izvežbane vojakov, ki poznajo gverilsko tehniko. Amerikanci so šele pred kratkim uvideli svojo napako in spremenili vežbanje vietnamske armade.

Ameriških uradnikov in uslužbencev vseh vrst je v Vietnamu okoli 450. Niso pa vsi na svojem mestu. Vietnamska vlada se je že večkrat pritožila, da je med njimi mnogo nesposobnežev in lenuhov. Pritožbe so naletele na gluha ušesa v Washingtonu. Šele sedaj se menda stvari obračajo na boljše. Amerikanci so namreč prišli do spoznanja, da v Vietnamu traja deževna doba 6 mesecev in da je za javna dela dejansko samo pol leta časa. Zato so temu primerno prilagojevali svoje investicijske načrte.

Na položaj v Vietnamu vpliva seveda močno politika v Laosu. Dokler tam ne bo reda, ne more nihče ustvariti redne javne uprave v Južnem Vietnamu.

Kennedy sprejel vso odgovornost za Kubo

Predsednik je ponovno izjavil, da prevzema vso odgovornost za del, ki ga je igrala Amerika pri ponesrečenem nastopu proti Castru na Kubi.

WASHINGTON, D. C. — Izjava notranjega tajnika S. L. Udalla preteklo nedeljo na radio in televiziji, da je nastop proti Castru pripravila že Eisenhowerjeva vlada, je sprožila nevarnost javne debate o krivdi za poraz, ki bi mogla deželi samo škodovati.

Predsednik Kennedy je zato v novi izjavi Bele hiše poudaril, da sprejema polno odgovornost za del, ki so ga Združene države igrale v nastopu proti Castru. Vsem članom vlade je prepovedal vmešavanje v debato o tem vprašanju.

Njegovi razgovori s bivšim predsednikom Eisenhowerjem, bivšim podpredsednikom Nixonom, sen. Goldwaterjem in guv. N. Rockefellerjem naj bi utrdili narodno enotnost v sedanji težavni uri in nudili predsedniku polno podporo v ukrepih, ki se bodo zdeli potrebni na polju mednarodne politike.

Živčna bolezen pilota vzrok nesreči

WASHINGTON, D. C. — Preiskava je dognala, da je prišlo do nesreče potniškega letala pri Charlottesville, Va., 1. 1959, ko je bilo mrtvih 26 oseb, zaradi pilota, ki bi zaradi svojih živcev sploh ne smel več leteti.

SHOWERS
Vremenski
prerok
pravi:

Večina oblako, hladneje, v dopoldanskih urah možnost dežja. Najvišja temperatura 54.

Kitajska bo pomagala izgrajevati Albanijo

TOKIO, Jap. — Rdeča Kitajska je podpisala dogovor s komunistično Albanijo, v katerem je obljubila Albaniji pomoč pri graditvi nove industrije. Kolikšna in kakšna bo ta pomoč, je težavno preценiti, ker je Kitajska sama navezana pri graditvi industrije na pomoč Sovjetske zveze.

Albanija je v sporu med Moskvo in Peipingom stopila na kitajsko stran in je nedavno spravila s poti večje število pristašev Moskve. To čistko albanskim rdečim oblastnikom ne zamerijo na vso moč samo v Moskvi, ampak še bolj v — Beogradu, kjer so nekdanji upali, da bo Albanija sedma članica njihove Federativne ljudske republike.

SUKARNO POTUJE

Indonezijski predsednik je bil na svoji poti po svetu povabljen tudi v Belo hišo.

WASHINGTON, D. C. — Indonezijski je po obsegu in po številu prebivalstva med velikimi državami, saj je njena površina enaka nekako tretjini površine Združenih držav, prebivalstva pa ima okoli 90 milijonov, torej nekoliko polovico manj kot naša dežela. Njen predsednik Sukarno rad potuje. Tako je sedaj na dva in polmesečni poti po svetu.

Pretekli četrtek je prišel v Združene države na Havajih in bil v ponedeljek sprejet v Beli hiši, včeraj je zapustil Združene države na poti v Latinsko Ameriko. Od tam pojde v Evropo in se bo preko Moskve in nemara Peipinga vrnil domov.

Sukarno je poleg Nehruja v Indiji najpomembnejši predstavnik nevtaralnega bloka, le da se malo bolj nagiba na komunistično stran kot Nehru. V tem pogledu je bližje egiptovski Naserju in Titu kot Nehruju. Zahodno vrsto demokracije je označil za neprimerno za indonezijske razmere in uvedel "dirigirano demokracijo," ki je dejansko mila oblika osebne diktature.

Sukarno hoče imeti Holandsko Novo gvinejo

Predsednik Kennedy je Sukarna povabil v Washington in ga sprejel z vsemi častmi, ki gredo poglavarju samostojne države. Z njim se je razgovarjal o vprašanju holandskega dela Nove Gvineje, ki jo hoče Sukarno dobiti pod svojo oblast, pa mu jo Holanci ne marajo dati. Grozi,

Castro: Spellman — kardinal Pentagona!

Kubanski radio je ostro napadel newyorškega nadškofa kardinala Spellmana.

MIAMI, Fla. — Castrova vlada na Kubi je že dalj časa v ostrem sporu s katoliško Cerkvijo, ker se ta upira širjenju in utrjevanju komunizma na Kubi. Pretekli teden je dal Castro zapreti več sto katoliških in protestantskih duhovnikov, med njimi menda tudi pomožnega škofa prestolnice Havane. Zaveda se dobro, da to ne bo ostalo neopaženo v katoliških krogih po svetu, najmanj v Združenih državah.

Tako je razumljivo, da je svojim radijskim postajam naročil ostre napade na vodnike katoliške Cerkve v Združenih državah, predvsem na newyorškega nadškofa kardinala Spellmana. Ta je preteklo nedeljo v pastirskem pismu, ki je bilo prebrano v stolnici sv. Patrika v New Yorku, obsodil Fidela Castra, ker je izdal revolucijo, ki mu je pomagala na oblast. Kardinal je že pred več meseci dejal časnika, da "bi z veseljem prispeval v sklad za zdravniško preiskavo Castra," s čimer je nakazal, da je ta po njegovem mnenju potreben nege strokovnjaka za duševne bolezni.

Havanski radio je prav tako, če ne celo bolj ostro napadel tudi predsednika Združenih držav J. F. Kennedyja, ki bi po besedah napovedalca moral biti med prvimi ujetniki, ki so tekmo izkrcanja na Kubi pretekli teden padli v roke Castrovi milici.

VELIKANSKI PARK

Great Smoky narodni park, ki sega delno v Sev. Carolino, obsega preko pol milijona akrov.

da jo bo vzel s silo. V ta namen se je domenil s Sovjeti za nabavo orožja in drugih vojaških potrebščin v skupni vrednosti 300 milijonov dolarjev. Združene države smatrajo, da je položaj v jugovzhodni Aziji že sedaj dovolj težoven in zapleten in skušajo posredovati med Indonezijo in Holandsko. Na drugi strani bi Kennedy brez dvoma rad dobil Sukarnovo podporo za svojo nevtrarno politiko v Laosu.

Vesti iz vladnih krogov trdijo, da sta se Kennedy in Sukarno lepo pomenila in dobila drug drugemu zadovoljivo sodbu.

VOJAŠKI UPOR V ALŽIRIJI JE BIL SINOČI ZLOMLJEN

Upor vojaštva v Alžiriji, ki so ga organizirali desničarski krogi nasprotni priznanju neodvisnosti Alžirije, je sinoči propadel. Vladi pokorno vojaštvo je popolen gospodar Alžirije, vodniki upora so v rokah oblasti.

PARIZ, Fr. — Upor desničarskih vojaških krogov v Alžiriji, ki se je začel v soboto pod vodstvom gen. Maurice Challe, je sinoči propadel. Challe sam je ponudil predsedniku republike predajo. Vladi zveste čete so popolen gospodar položaja v Alžiriji, vodniki upora so v rokah oblasti ali pa so pobegnili. Upor je bil končan brez večjega prelivanja krvi. De Gaullova odločnost in podpora, ki mu jo je nudila javnost v Franciji, sta upornike prepričali, da je njihov poskus dobiti v svoje roke oblast v Franciji in podporo javnosti obsojen na neuspeh. Do zloma upora je prišlo nedavno, ko je bil Pariz še pripravljen na morebitni napad padalskih oddelkov iz Alžirije.

Upor vojaštva je De Gaulle silno razdražil. V govoru javnosti preko radia in televizije je pozval Francoze, naj ga podpro, da bo upornike ukrotil in kaznoval. V tem govoru je poudaril, da je naloga vojaštva ubogati, ne pa se zakoniti oblasti upirati. Napovedal je uporabo prav vseh sredstev za končanje upora.

Da bi preprečila pohod upornikov nad Pariz, je vlada poklicala pod orožje večje število rezervistov v vojsko in v žandarmerijo ter pozvala del francoskih čet, ki so bile v okviru NATO v Nemčiji, domov. Te so komaj včeraj zjutraj na poti proti Parizu prekorale Ren.

Vodniki upora, gen. Maurice Challe, Raul Salan, Andre Zeller in Edmond Jouhaud, so trdili, da se jim je priključilo vse vojaštvo v Alžiriji. Tam je dejansko skoro vsa francoska armada, vsekakor njene najboljše enote. Skupno naj bi bilo v Alžiriji preko 400.000 mož francoske armade, med njimi tujska legija in večji del padalskih oddelkov. Ti dve skupini naj bi bili na čelu upora.

Izgleda, da se je upornikom priključil le del oboroženih sil, med tem ko se jim je en del postavil očitno po robu, drugi pa je omahoval. Vladi sta ostala v glavnem zvesta tudi letalstvo in mornarica. Tako ji je bilo mogoče napovedati polno blokado Alžirije. To je imelo svoj vpliv tudi na civilno prebivalstvo v Alžiriji. Tam k a m kajšnji francoski naselenci so bili za upor vsi navdušeni. Ko je prišlo do njegovega konca, so se sinoči v Alžiriji

ru zapletli v streljanje z žandarmerijo.

Vojaški upor v Alžiriji je močno škodoval ugledu Francije, ker je znova opozoril na njeno notranjo nestanovitnost. Na drugi strani je njegov zlom odpravil zadnjo oviro k razgovoru z upornimi domačini v Alžiriji in morebitnemu priznanju neodvisne Alžirije.

Ameriške ladje rešile nekaj beguncev s Kube

WASHINGTON, D. C. — Ameriške vojne ladje, ki so bile blizu obale Kube, koder so se izkrcali nasprotniki Castra, so rešile nekaj premaganih borcev, ki se jim je posrečilo umakniti nazaj na morje.

Gornje poročilo prihaja iz uradnega vira in kaže, da so bile ameriške vojne ladje pripravljene nuditi Castrovim nasprotnikom pomoč, če bi se jim posrečilo utrditi na obali in oklicati tam novo revolucionarno vlado.

V vladnih krogih zagotavljajo, da Združene države ne mislijo opustiti boja proti Castru, vladni krogi le še niso na jasnem, na kak način naj se ga lotijo.

Narod jima ni naklonjen

VARSAVA, Polj. — Pri volitvah v narodno skupščino sredi meseca je predsednik sedanje poljske vlade komunist Joseph Cyrankiewicz dobil v Krakovu manj glasov kot njegov katoliški tekmeec. Podobno se je zgodilo zunanemu ministru Adamu Rapackemu v Bratislavi.

V demokraciji državi zahodnega tipa bi omenjena politika izginila iz političnega življenja, v ljudski demokraciji sta pa seveda ostala na svojih ministrskih stolčkih. To je vsekakor znak upoštevanja "ljudske volje," o čemer komunisti in njihovi podporniki vedno tako radi govorijo.

Ne morejo v zbornico

WASHINGTON, D. C. — Vrhovno zvezno sodišče je odločilo, da oni odvetniki, ki ne marajo odgovoriti na vprašanje glede svoje pripadnosti in zvez s komunistično partijo, ne morejo biti sprejeti v Odvetniško zbornico.

Kdor ni sprejet v to zbornico ne more vršiti odvetniških poslov.

Fantje na jug, tam so dekleta!

ATLANTA, Ga. — V državah ameriškega juga je 842.000 več žensk kot moških in celo milijon več deklet kot fantov! Tako pravi uradna statistika na temelju ugotovitev ljudskega štetja!

Iz Clevelanda in okolice

Rokoborba — Jutri zvečer ob 8:30 bo v Areni zanimiva tekma v rokoborbi. Duke in Sato Keomuka, ki sta bila zadnji četrtek premagana, se bosta znova pomerila z Bearcatom Wright in Bobom Brazil. Poleg teh nastopita tudi brata Tolos proti Fritzju Von Erichu in Billyu Lyons.

V bolnišnici — Mrs. Anton Pavli, 6514 Edna Ave., je v St. Alexis bolnišnici, soba št. 444. Obiski so dovoljeni!

Zadušnica — V ponedeljek ob osmih bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Mihaela Valentic za osmi dan po smrti.

Jutri ob 11:20 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Terezo Zele ob 14. obletnici smrti.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D. C. — Guv. Nelson Rockefeller iz New Yorka je včeraj pozval vso ameriško javnost, naj se strni za predsednikom Kennedyem v obrambi svobode. "Varnost ameriškega ljudstva je resno ogrožena," je dejal guverner.

LUANDA, Angola. — V zadnjih dveh tednih je padlo in bilo pobitih v portugalski koloniji Angoli več tisoč oseb. Upor, ki je nastal pred dvema meseci, se je razširil in ogroža mir v večjem delu obsežnega ozemlja.

CLEVELAND, O. — Oblasti so sinoči odredile 37 družinam v Valley View, naj zapuste svoje domove, ker je Cuyahoga River zaradi obilnega dežja začela naglo naraščati. Te so večinoma ostale doma, ko se je naraščanje ustavilo.

VIENTIANE, Laos. — Vlada kot njeni komunistični nasprotniki so pristali na premirje, vendar do ustavitve sovražnosti še ni prišlo. Souvanna Phouma, ki se je vrnil domov, je predložil, naj bi se zastopniki obeh strani sestali v petek v Xieng Khuang na področju, ki je v rokah upornikov, zastopnik vlade Boun Ouma je pa dejal, da daje prednost prestolici Luang Prabang.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Včeraj so skušali poslati z raketo Atlas ameriško vesoljsko vozilo z umetnim astronautom na pot okoli Zemlje. Poskus se je ponesrečil in vesoljsko vozilo je s padalom priplavalo srečno in brez vseh poškodb nazaj na Zemljo, komaj nekaj sto jardov od tukajšnje brega. Kljub temu neuspehu na p o v edujejo, da bodo prihodnji tork poslali v vesolje prvega ameriškega astronava. Dvignil naj bi se le okoli 150 milj visoko in potoval nekaj 200 do 250 milj daleč proti južnemu Atlantiku.

COQUILHAVILLE, Kongo.

Predsednik Katange Combe je obdolžil predsednika republike Kasavubuja, da je "prodal Kongo Združenim narodom". Combe je v jezi zapustil konferenco, ki naj bi pripravila pot za reorganizacijo Konga v zvezo držav.

Če si brezobziren pri vožnji, ne pozabi, da se boš zaradi tega kesal!

Jugoslaviji naj bi tudi letos grozila suša?

BEOGRAD, FLRJ. — Leta 1959 je imela Jugoslavija tako dobro letino, da je vlada mislila, da ne bo treba nikoli več uvažati vsaj pšenice. Upala je celo, da bo dežela pšenico izvažala kot pred zadnjo svetovno vojno.

Lani je bila žetev komaj povprečna. Režim je vseeno upal, da pšenice za domačo prehrano ne bo manjkalo, pa se je uračunal. Ze jeseni se je pokazalo, da ne prihaja toliko pšenice na trg, kot so napovedovali. Vlada je zato na hitro roklo izprosil od Amerike pol milijona ton pšenice, plačljive v dinarjih, ki jih ji bo pozneje Amerika tako ali tako prepustila za javna dela. Za vlado je bil to hud udarec, ni mogla več uganjati propagande z napredkom v poljedelstvu.

Letos ji grozi podobna nesreča. V Vojvodini, Srbiji pod Beogradom so imeli letošnji zimo izredno malo snega. Podobno je

bilo tudi v severnem delu države. Spomladi pa ni bilo nobenega dežja. Vse to se sedaj pozna na posevih. Na njivah se pozna taka suša, kot da bi bil že julij v deželi. Je pa nekaj razlike med posevi. Posevi na državnih posevstvih in kolhozih so nekaj boljši. Državna posestva in kolhozi imajo namreč vse polne privilegije, ki jih navadni kmetje nimajo. Predvsem imajo potrebno mehanizacijo za sejanje in gnojenje, povrhu pa dobivajo še umetna gnojila po nižjih cenah. Zato lažje bolj globoko orjejo in več gnojijo kot navadni kmetje. Imajo seveda na razpolago tudi boljšo posevno seme kot kmetje.

Prihodnjih 5 do 6 tednov bo odločilo, kakšna bo žetev v Vojvodini in severni Srbiji. Ako bi bila slaba, bo prekrizala vse račune za letošnji družbeni plan. Plan namreč temelji na upanju,

da ne bo treba uvažati pšenice. Ako bi jo morali, bi morali porabiti za plačilo del svobodnih delavcev, ki bi jih po planu radi porabili za industrijske surovine in pomožni material, pa tudi za navadno potrošno blago.

Slaba letina bi dalje gotovo poglajala ceno za pšenico navzgor. Režim je že itak s tem računel, da se bo prehrana podražila. Ako pa je povod za dražjo hrano dražji kruh, je to tem nerodnejše. Ze sedaj se je namreč pokazalo, da ljudje kupujejo manj mesa in mesnih izdelkov, ker se je živina podražila, zato pa da jedo več kruha. Kaj šele bo, ako se vse skupaj podraži.

Slaba letina bi dalje lahko postala povod za novo inflacijo. Ze sedaj so cene zelo narastle, ako jih primerjamo z onimi iz lanskega leta; kaj bo, ako bi jih slaba žetev še bolj poglajala navzgor. Sicer obstoji nevarnost, da bo

letošnji družbeni lan začel zgođaj šepati ravno tam, kjer se režim šepanja najbolj boji: v proizvodnji, posebno industrijski. Industrijska proizvodnja se letos ni tako hitro dvigala, kot je planirano, njen letošnji dvig je celo zaostal za lanskim. Na drugi strani je potrošnja rastla od januarja naprej veliko hitreje, kot je bilo predvideno v planu. Rastla pa je radi tega, ker so cene rastle. Ljudje so morali za iste množine blaga plačevati večje zneske. Take vrste "porast" je seveda čista inflacija. To pa ne velja samo za hrano itd, ampak tudi za stavbeno gibanje. Cene za stavbeni material so haje poškodile napram lanskemu letu že za 37%.

Razumljivo je torej, da režim gleda z zaskrbljenostjo, kako se vedri in oblači po deželi. Tega namreč komunisti še ne znajo planirati.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-4628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 82

Wed., April 26, 1961

Ob koncu zasedanja Združenih narodov

Ne bi mogli reči, da je letošnje zasedanje ZN dvignilo njihov mednarodni ugled. Cirkus, ki so ga priredile začetkom zasedanja komunistične države s Hruščevim na čelu, je bil zabaven, toda je ZN več škodoval, kot koristil. Hruščev je s svojo taktiko napravil generalnega tajnika Hammarskjolda za sporno osebnost v okviru ZN, kar je to organizacijo ohromilo.

Že pred leti je Moskva s svojo zlorabo veto pravice v Varnostnem svetu ohromila delo v tem najvažnejšem odboru ZN. Varnostni svet je postal brezpomemben, dasiravno bi moral biti glavno pribežališče za mednarodni mir. V ZN so na hitro roku skovali dva nadomestka: dvignili so veljavo administracije ZN in prenesli so nekaj delokroga na plenum ZN.

Oba nadomestka sta letos odpovedala. Do letošnjega leta je lahko Hammarskjöld kot šef administracije ZN urejeval vse polno zadev, ki bi se moral z njimi baviti Varnostni svet. Njegovo posredovanje v sporih v arabskem svetu je bilo uspešno. Misli, da se mu bo posrečilo podobno posredovanje v kongoški krizi. Načrt mu je spodletel, precej po krivdi Moskve, ki je porabila vsako priliko, da ubije njegov ugled. Hammarskjöld uživa sicer danes zaupanje večine članic ZN, toda to zaupanje ni več tako, kot je bilo: je zaupanje iz zadrege, ker večina vidi v njem še zadnjo bilko, ki nanjo lahko obesi reševanje takih zadev, ki jih plenum ZN ne more več reševati, ker je v svojih ciljih preveč razklan.

Odpovedal je tudi drugi nadomestek; plenum ZN. Ta plenum ni več tak, ko je bil. Vanj je prišla vrsta novih afriških držav, vsega skupaj jih je sedaj že 25 in mislijo, da se bo to število še povečalo v par letih. Skupaj s prejšnjimi nevtralnimi državami tvorijo danes v ZN tako močan blok, da ima celo večino, kadar potegne s njim komunistične države, zmeraj pa lahko prepreči dvetretjinsko večino kate-rekoli vrste. Številčna moč nevtralnega bloka bo rasla od leta do leta, toda njegova politična moč bo padla. Ne morja radi tega, ker so v nevtralnem bloku male, gospodarsko in kulturno zaostale države, ampak radi tega, ker ta nevtralni blok nima nobene pozitivne ideje-vodnice. Njegovo glavno opravilo je nihanje med Washingtonom in Moskvo. S politiko nihanja pa ni mogoče ustvariti nobene dobre politike, kvečjemu — kaos in zmedo.

Naša administracija bo stala preje ali pozneje pred nalogo, da preoceni vrednost ZN za našo zunanjo politiko. Elemente preocene lahko nabira že sedaj, so dokaj vidni in razumljivi. Da omenimo samo najvažnejše!

ZN niso to, kakor so bili zamišljeni leta 1945. Niso to, kar so bili v začetku. ZN so bili na vrhuncu svojega pomena in ugleda za časa korejske krize, ne morda po svoji za-slugi, ampak po nerodnosti ruske zunanje politike, ki je takrat bojkotirala Varnostni svet. Vrednost ZN za časa arabske krize je že močno padla, vendar so ZN vsaj ustvarili pogo-je za izvrševanje premirja med Arabci in Izraelom. Od-povedala je pa ta organizacija v kongoški krizi. To je dej-stvo, ki ga vsi priznajo na tistem, tajijo pa na zunaj. Ne mo-re spraviti kongoških politikov na skupno linijo, nima pa tudi kapitala, da bi obnovila kongoško gospodarstvo in kongoške javne finance.

Sedanji sestav ZN ne odgovarja dejanskim odnosom med posameznimi skupinami držav, ki so vključene v ZN. Komunistične države nimajo številčno večino, toda po-maga jim veto pravica Moskve in simpatije, ki jih uživajo v nevtralnem bloku. Vse to jim pa ne pomaga toliko, da bi lahko gospodarile v ZN. Zato kažejo očiten namen, da ubi-jejo ZN ali vsaj popolnoma ohromijo njihovo delo. Plačuje-jo s težavo le prispevke-k režiji ZN ne pa k posameznim akcijam ZN. Na drugi strani so začele odkrito nastopati proti ZN tudi posamezne države v svobodnem svetu. Prva med njimi je šla po tej poti Francija, sledi ji po malem Bel-gija. Kdo more jamčiti, da ne bodo naše somišljenic med drugimi svobodnimi državami.

Računati je dalje treba s tem, da bo prišlo v ZN še ka-kih 20 držav, ki bodo vse simpatizirale z nevtralnimi blokom. S tem prirastkom si bo nevtralni blok mogel pomagati samo pri glasovanjih, vrt do pozitivne mednarodne politike si s tem ne bo odprl. Bo še naprej nihal med Washingtonom in Moskvo. S takim stanjem bodo seveda zmeraj manj zado-voljne države iz zapadne Evrope in Latinske Amerike, ker bodo obsojene na trajno manjšinsko opozicijo.

Končno bo imel tudi proračun ZN svoj vpliv na poli-tiko ZN. Komunistični blok se bo odtegal svojim prora-čunskim obvezam, nevtralni blok se bo skliceval na svojo revščino. Ali naj ostale države z Ameriko na čelu nosijo vsa bremena za posamezne akcije ZN? Ali naj posebno Amerika prispeva levji del in gleda, kako bodo drugi gospo-darili z njenim denarjem?

Vkljub temu podpira tudi sedanja demokratska admini-

stracija politiko sodelovanja z ZN in nadaljuje v tem repu-blikansko politiko. Kaj jo nagiba k takemu stališču?

ZN so danes edina organizacija, kjer se sliši svetovno javno mnenje. Kar se tam govori in debatira, je objavljeno več ali manj nepristransko v vsem svobodnem in nevtralnem, ne pa komunističnem svetu. Zato je za Ameriko potrebno, da se tam oglašja, zagovarja svoje ideje in pobija napade na našo zunanjo politiko. Dalje so ZN še zmeraj edina med-narodna politična borza vsega sveta. To se čuti posebno vsako jesen ob začetku zasedanja ZN. Takrat se tam zbi-rajo ne samo diplomatje, ampak tudi vodilni politiki vsega sveta. To smo videli lansko jesen. Dobro je, da je zbirališče v Ameriki. Že kraj sam vpliva na vse politike in diplo-mate, ko pridejo v New York. Amerika vodi dalje ravno v palači ZN zelo aktivno zunanjo politiko, ne samo v ple-numu, komisijah in odborih, ampak tudi na hodnikih pala-če ZN, njenih restavracijah in kavarnah. Tam se sklene marsikaj, o čemur svet navadno ne zve veliko, zato pa pra-viloma zelo pozno. Vse to je nagnilo naše državno tajništvo, da se drži vstrajno linije podpiranja ZN, dasiravno doživi tam naša dežela več razočaranja kot veselih dogodkov.

S tem pa ni rečeno, da bo zmeraj tako. Pri nas se že oglašajo javni delavci, ki kritizirajo brezpogojno podpira-nje ZN po naši administraciji. Ako se nevtralna večina ne bo ozirala na ameriško stališče v mednarodni politiki, po-tem se tudi naši administraciji ni treba ozirati na politiko ZN. Debatla o tem vprašanju se je že začela, končala se pa ne bo tako hitro, lahko mogoče utdi ne v prid sedanji orga-nizaciji ZN.

BESEDA IZ NARODA

Kuba - Laos - Kongo - Alžir in kje je konec . .

Cleveland, O. — Priznajmo si, da živimo v zanimivem stoletju. Pa že se vidijo obrzi, kakor "hvala za tako zanimivost," je kakor tista o potrpljenju, ki je božja mast, revež pa je tisti, ki se z njo maže.

Ozračje je zopet polno nape-tih snovi. Ponavlja se veliko vprašanje ali so vojne neizogib-ne, ali pa se jim lahko izogib-mo. Angleški zgodovinar George Gooch odgovarja na to vpraša-nje takole. Strogo vzeto ni no-bena vojna neizogibna; toda živ-ljenje zahteva od voditeljev iz-redno dalekovidnost, samopre-magovanje in to v vsaki državi, če naj se prepreči katastrofa.

Poglejmo malo, kakšen je dan-es svet, pa si bo lahko vsakdo ustvaril sodbo o tem kje je do-biti voditelje, ki naj bodo tako dalekovidni in se znajo s svojo družbo vred, s svojimi ndarodi in državami tako premagovati, da odvrnejo katastrofo. Najprvo ko-liko nas je in kako gospodarsko-kulturno živimo.

Na svetu živi danes po statisti-ki Združenih narodov 2,790 mili-jonov ljudi. V takozvanih kapi-talističnih državah 20,5%, v so-cialistično-komunističnih 37,5%, 42% pa v gospodarsko zaostalih državah. Kakšne razlike in kako voditi enotno te narode in drža-ve? — Proizvodnja jekla na leto je 270 milijonov ton. V svobod-nem svetu proizvajajo na leto sedaj 180 milijonov ton, komuni-sti-socialisti 80 milijonov ton, gospodarsko nerazvite države pa komaj 10 milijonov ton. — Gos-podarsko kulturno stanje se ka-že tudi v povprečni starosti. V Ameriki je ta povprečnost 70 let, v nerazvitih državah — 30 let. Dohodek na osebo je važen. Amerika, t. j. Združene države, imajo 36% vsega svetovnega do-hodka. Pred desetimi leti je pri-šlo v Ameriki na glavo 1,470 do-larjev dohodka, danes pa 2,057 dolarjev. V Indiji n. pr. pred desetimi leti je znašal dohodek na osebo 54 dolarjev, danes — 61 dolarjev, itd. itd.

Številke so zanimive, so pa ta-ko nizke, da zahtevajo za sebe cele knjige.

Vsakemu je znano, da je na zemlji cela kopica različnih na-rodov, držav, verstev in polti. Če naj se vse skupaj enotno vodi po "dalekovidnih voditeljih in dr-žavah, ki se znajo samo prema-govati," se nam zdí pravilna pri-mera z grškim filozofom Dioge-nesom, ki je lučjo iskal človeka ob belem dnevu.

Mislím, da je bolje, da oživi-mo dogodke tega stoletja, ki mu dajemo pečat in ki imajo splošno označbo SPORI, SPORI, VOJ-NE, VOJNE! Še to v tej zvezi. Ali je bil veliki nemški pesnik Goethe ali pa veliki nemški pes-nik Schiller, ki je bil zapisal, da

je bistvo zla v tem, da zlo nujno mora roditi samo zlo! Spori, vojne, so naravno tako zlo. Do-godki tega zla kot posledice so v kratkem, (vsj jih imamo še v spominu):

Poleg raznih "kriz" (maroška kriza, agadirska, avstrijsko-srb-ska radi Bosne), smo imeli leta 1911 pravo italijansko-turško vojno; to pa radi Tripolisa v Se-vernji Afriki; leta 1912 balkansko vojno; leta 1914 začetek prve svetovne vojne, ki je trajala pol-na štiri leta. Nato je sledilo raz-dobje dalnega mira, pa ga je mo-rala prekiniti španska držav-ljanska vojna, dokler končno ni-smo zašli v veliko drugo sveto-vno vojno, tej pa je sledila veli-ka državljanska vojna na Kitaj-skem, kjer živi čez 600 milijonov ljudi! Živo v spominu so nam vojne v Indokini, sploh v južno-vzhodnem predelu Azije, kjer sta evropski kolonialni državi Francija in Nizozemska izgubili svojo kolonialno posest. Prave-ga miru v tem predelu sveta se-veda še danes ni.

Danes so na obzorju krvavi spori na Kubi, v Laosu, v Kongu in Alžiru. Za enkrat je pravza-prav najmirnejši evropski konti-nent in pa Avstralija, na ostalih treh kontinentih Amerika, Azi-ja in Afrika, pa se dvigajo proti nebu ognjeni zublji kot znaki, da zna na splošno zagoreti.

Od 20. stoletja imamo za seboj 60 let, torej pred seboj še 40. Pre-telkla leta so bila zanimiva, toda razburkana. Bodoča preostala leta, kakor vse kaže, bodo enako razburkana. Sicer pa, ko obuja-mo te spomine, je važno, da pre-gledamo na kratko tudi gospo-darsko stran.

"Prostor na soncu!" je vpila Nemčija, ko je zahtevala za sebe gospodarske trge izven Nemčije, Carine, uvozne, izvozne, zaščitne — carine kot gospodarska kazen, političnemu sovražniku, so se iz-kazale kot važno sredstvo samo-ureljalvanja ene države proti drugi. Zadnji povod spora Du-naja z Beogradom, Avstrije s Sr-bijo, je bil končno izvoz srbskih prašičev v avstro-ogrsko monar-hijo, pa ker je bila politična na-petost že visoka, so na Dunaju in v Budimpešti prijeli Srbijo za vrat in kot agrarni državi nabi-li visoke carine pri njenem izvo-zu v avstro-ogrsko monarhijo. Podoben ali sličen slučaj s cari-nami kot gospodarskobojnimi sredstvom, smo lahko opazovali tudi drugod.

Je pa bilo preteklih 6 let zani-mivih, četudi nestalnih in živ-čnih, tudi v mnogih drugih po-gledih. Tako na polju agrarne, kakor industrijske produkcije smo prišli do zaključka, da čim-manj človeške delovne roke pri tej prvi in drugi produkciji, tem

večja je produkcija. Tako viso-ko je namreč napredovala da-našnja tehnika.

Najzanimivejši je gotovo pojav svetovnega komunizma, samo raz-zumeti ga je treba in sicer v te-oriji in praksi. Več kot teorija pomeni za "odpiranje oči" kom-unistična praksa. Vse je to-talno. Totalno tudi v tem smi-slu, da pripada bodočnost samo komunizmu. Samo komunizem lahko obstoja. Sovjetska zveza si je nadela za prvo nalogo TOL-ČI AMERIKO na vseh poljih. Naj stane kar hoče! Tudi v špor-tu, ne samo v znanstvu in gospo-danstvu. Poleg komunizma ne more živeti nobeno drugo politi-čno ali gospodarsko prepričanje s svojim sistemom itd. itd. To je res dobesedna borba — na živ-ljenje in smrt! Ne bodimo na-ivni, ne idealni, ali lahkomišljeni! Gregorčič je včasih pel, da je svet za vse dovolj bogat in srečni vsi bi bili, ko bi človek bil brat bratu s pristranskimi čutili. Sicer pa naše praktično življe-nje v raznih potankostih?! Za-klaj pa je na svetu vse polno, če ne prepolno raznih sodnij, ki re-šujejo kot nepretrgana veriga same in večne spore.

Sicer pa je stoletje, v katerem živimo, zanimivo tudi z druge plati, ki se nam zdi še najbolj važna. Je to polje naše kulture, našega duhovnega izoblikovanja. Tudi na tem polju ima naša do-ba poseben pečat, pa ga je treba prikazati prav pred oči vsako-mur, kar je mogoče najbolj jas-no, če si zastavimo vprašanje in-si damo na to vprašanje stvaren odgovor. Kontrolirajmo še sa-mo VPRAŠANJE ali je naše sto-letje rodilo velike filozofe kot jih je v prejšnjem stoletju dala Nemčija in ki so imeli za ves nadaljni duhovni filozofski raz-voj po celem svetu, odločilen vpliv? Ali imamo romanopisce tega stoletja, ki bi se dali pri-merjati Rusom Tolstoju, Dosto-jevskemu, Turgenjevu, Franco-zama Balzcu, Viktor Hugoju, Angležem kakor Darwinu, Gals-worthy, Dickensu? Gre do iz-rodu v rod, gre do iz knjige na film-sko platno. Slovenci smo pev-ci. Po slovenskih odrih, tudi tu v Ameriki so šle svetovno zna-ne opere, kakor večno mlade, so pa v glavnem vse iz prejšnjega stoletja. Ali je to stoletje dalo kaj podobnega, kaj tako večne-ga?

Slična vprašanja bi zastavili lahko, ko gre za druga polja, pa naj primeri zgoraj zadostujejo. Manjka ODGOVOR na vpraša-nja. Tega naj si da vsakdo sam! Priznati je treba, da je ogromno napredovala tehnika. Bila pa je v bistvu že zaplojena v prejš-njem stoletju in se sedaj le na-dalje razvija. Se mora! Kajti človeški duh nujno stremi za napredovanjem in če obstoji tam, kjer so bili pred njim že drugi, nazaduje, ker ne napre-duje!

Skratka: vsakdo si bo priznal po teh vrsticah, da živimo v iz-redni, pa zanimivi dobi, ki nam za bodoča leta narekuje računati s stvarnostjo kot je, ta pa je bi-stveno interesna, materialisti-čna, notranje na vse strani zaple-tena in verjetno imamo vsi ob-čutek tistega že navedenega Di-ogenesa, ki je in ki išče danes z lučjo ob belem dnevi človeka, ki bi imel tako dalekovidnost in ta-ko samopremagovanje, samoza-tajevanje, da bi znal PREPRE-ČITI VOJNO!

Dr. L. Č.

Za sponzorja prosi

Cleveland, O. — Franc Kri-estan, AAI Campo Papua, Caser-ta, Italija, rojen 21. februarja 1925 v Ponikvi pri Celju. Po poklicu je delavec, v begunstvu je dve leti. Zupnik mu daje spričevalo dobrega, rednega, praktičnega katoličana in zane-sljivega moža.

Kdor bi mu mogel oskrbeti pr-vo stanovanje in pomagati pri iskanju zaposlitve, ga lepo pro-simo, naj to sporoči na: 1156 Washington Mayfield Heights 24, Ohio.

K. S. A.

VESTI IZ SLOVENIJE

Smrt mladega šolnika

V Mariboru je umrl nedavno profesor Lojze Kores. Po dovr-šeni gimnaziji v Mariboru je pokojnik študiral na ljubljanski univerzi. Studije filozofije je končal šele po drugi svetovni vojni. Nato se je vrnil v Mari-bor, kjer je poučeval na eni tamkajšnjih srednjih šol.

Je to humano?

Ljubljanski list "Delo" je ne-davno prineslo pod gornjim na-slovom sestavek, ki lepo kaže, da komunizem malemu človeku ni prinesel raja. Le berite:

V Regerči vasi št. 6 pri No-vem mestu stanuje poštar Jože Zaletel z ženo in štirimi otroci v starosti od 4 mesecev do štirih let v kleti, ki meri 3x3 metre. Soba je brez poda, stene neome-tane, prostor ima le eno okence, vrata se slabo zapirajo.

Ker družina v tem "stanova-nju" ni zaželen, je lastnica hiše Ana Verbič dala v novembru zmetati na edino posteljo v pro-storu tonu premoga. Nekaj pre-moga je tudi pod mizo.

Ze soba sama je skrajno ne-primerana za bivanje mestlanske družine z dojenčkom, ker je prostor zelo vlažen. Z nalože-nim premogom pa jim je lastni-ca še bolj zagrenila bivanje. Te-ga gotovo ni storila iz humanih nagibov do sočloveka.

Tako ravnanje lastnice hiše zasluži javno obsodbo. Menim, da bi se za rešitev te zadeve morala zavzeti Socialistična zve-za enako pa seveda tudi občin-ski organ za socialno varstvo.

Bernard Vindiš, Novo mesto.

Slavili bodo 20-letnico revolucije

Ljubljansko "Delo" poroča 26. marca iz Ljubljane o sestanku okrajnega odbora "za pripravo proslav 20-letnice revolucije" s predstavniki vseh organizacij. Sklenjeno je bilo, naj bi se vse proslave strnile na praznovanja treh dni: 4. julija "dneva bor-be", 22. julija, "dneva vstaje" in 22. decembra "dneva jugoslo-vanske ljudske armade". Osred-nja republiška proslava bo na večer 22. julija v Ljubljani.

Tukajšnje titovske propaga-torje bi ob tej priložnosti radi opozorili, da bodo v Sloveniji slavili 20-letnico revolucije, ne 20-letnico borbe proti okupator-ju! Ta je bila največ geslo, pe-sek v oči jugoslovanskim naro-dom in svetovni javnosti!

Gospodarska organizacija ni socialna ustanova

Pod tem geslom so začeli v Sloveniji priganjati delavstvo k novim naporom in k večji produkciji. Jedro vseh skrbí in vseh naporov je večji dobiček podjetja ne blagostanje delav-stva! Tako razlaga ljubljansko "Delo" pod gornjim naslovom nove cilje socialističnega gospo-darstva Jugoslavije. — Zanima nas le, v čem je odnos sedanjih gospodarjev podjetij v Jugosla-viji do delavca boljši od delav-skih "krvososov" v kapitalisti-čnih deželah. Morda bi nam to utegnili pojasniti A. Š?

Potujoča zobna ambulanta

Ljubljanska šolska poliklini-ka je izročila pretekli mesec prometu drugo "potujočo zobno ambulanto" v novem velikem avtomobilu", ki bo v znatno po-mot pri zdravljenju zob mladi-ne v vases ljubljanskega okra-ja. Lani je potujoča zobna ar-bulanta oskrbela v ljubljansk-em okraju 14,000 otrok in mladine.

Slovenske mladinske brigade zopet v Makedonijo

Jugoslovanske komunistične oblasti so prišle do zaključka, da so mladinske delovne briga-de uspešno sredstvo za širjenje

in utrjevanje komunizma, če že njihova delovna storilnost ni posebno veliko prida. V teh bri-gadah delajo in se zabavajo sku-paj mladi fantje in dekleta. Da je to samo po sebi privlačno, ker ni nobenega strogega nad-zorstva glede medsebojnih od-nosov, je razumljivo. Skrbni starši zato iščejo vse mogoče na-čine, da bi svoje hčere in fante rešili pred brigadami.

Kljub vsemu je zadnjo nede-ljo v marcu zopet odpotovalo "480 mladink in mladincev iz mursko-soboškega, mariborske-ga in ljubljanskega okraja" proti Makedoniji, kjer bodo gradili cesto "bratstva in edinosti" od Grdelice do Skopja. Na cesti bo letos gradilo 439 mladinskih brigad s skupno 52,680 mladink in mladincev, med njimi bo 38 slo-venskih z 8,69 odstotkov skup-nega števila brigadirjev.

Bratstvo in enotnost bi zahte-ovala, da pridejo v Slovenijo gra-dit brigade z juga, pa o čem ta-kem ljubljanski časopisi ne po-vedo nič!

Se o postrežnini

O uvedbi postrežnine, ki je nadomestila nekdanjo napitnino v socialistični Jugoslaviji, smo že pisali. Ljubljansko "Delo", po katerem smo povzeli vesti o njeni uvedbi z letošnjim novim letom, pravi, da so se ponekod pojavili "rahlji znaki" boljše po-strežbe, od kar je postrežnina uvedena, da pa v bistvu njena uvedba ni na splošno dosti spre-menila. "Odnos do gostov" je o-stal isti, le računi so za eno de-setino višji. Z novim letom je uvedlo postrežnino 90 gostin-skih podjetij v Sloveniji, do sre-de marca je njihovo število na-raslo že na 170.

Veliko cesto na Ježici bodo uredili

Pri gostilni "Ruski car" na Ježici se konča široka sodobna trasa Dunajske (Titove) ceste. Zaradi velikega prometa in ozkega cestišča od "Ruskega carja" do cestnega mostu čez Savo ter vrste nepreglednih o-vinkov so odgovorni ljudje pri Občin. ljud. odboru Ljubljana-Bežigrad sklenili, da je treba ta del ceste urediti.

Kdaj se bodo dela lotili, je še odprto vprašanje, ker se doslej še niso odločili niti za način u-reditve. Obstoje trije predlogi.

Sneg jih je presenetil

Po sončnem in čisto pomla-danskem vremenu je v Slove-niji nepričakovano 20. marca za-čel padati moker sneg. Pretrgal je toliko telefonskih žic, da so bile prekinjene vse medkrajev-ne zveze. Za popravo nastale škode na telefonskih mreži so po-trebovali štiri dni. Nekaj ne-všečnosti je sneg povzročil tudi na železniških progah, vendar tam ni bilo večjih zastojev. Hud zastoj pa je nastal na cesti Kalce-Planina, kjer je padlo bli-zu dva čevlja snega. Cesta je bila zaprta okoli šest ur. Kake štiri milje dolga kolona osebnih in tovornih avtomobilov in dru-gih vozil je čakala do 11. ure zvečer, da je bil sneg očiščen in cesta zopet odprta.

E. K. je zapisal v "Delu", da zastaja na cesti Kalce-Planina ni povzročil toliko sneg kot "ne-discipliniranost, netovarištvo in nesposobnost številnih voznikov".

ŽENSKÉ — VELESILA

Ženske kot potrošnice blaga so postale z gospodarskega sta-lišča prava velesila, ugotavljajo ameriški poslovni ljudje. Povpraševanju Američank po kozmetičnih sredstvih, po mod-nih obleki in podobnih rečeh sku-ša ustreči okoli 5,000 velikih to-vam, ki so imele lani nad šest milijard dolarjev prometa.

JOSIP STARE:

Lisjakova hči

Nič ju ni motilo, ako ju je časih kaka maska podražila; saj ju ni nihče poznal, Lovro pa se ni nikdar niti ozrl nanju. Brigita mu je poslala prav zgornjo in premeteno žensko masko, ki ga je tako kratkocasi, da je pozabil na ženo in sploh vse druge ozire, katerih je imel sicer polno glavo. Bilo je, kakor bi se ga bil v zavedni maski oklenil sam hudobec. Često je čul iz njenih ust take, da ga je bilo sram samega sebe, in vesel je bil, da ni prišel brez maske v to čudno mešanico. Časih se je že hotel otrestiti nepozvane družice, ali zopet mu je godilo njeno sladko blebetanje in kar ločiti se je ni mogel, kakor da ga je začarala do dobra.

Bilo je že pozno proti jutru, ko je ukleti Lovro zapazil, da so ljudje že odhajali. Sedaj šele se je nekoliko streznil in se ogledoval po svojih ljudeh; toda ni jih mogel več najti. "Odšli sta brez mene in Bog ve, kdaj že," umoval je sam pri sebi in se tudi odpravil domov. Kakor skesan grešnik je stopal po Starem trgu in bi bil najrajši vrgel črno masko raz sebe; toda sram ga je bilo, da bi ga ne spoznale pobožne žene, ki so se že napotile k Svetemu Jakobu k prvi maši. Nekoliko laže mu je bilo, ko je za seboj zaklenil večna vrata in stopal tiho po temnih stopnicah v prvo nadstropje. Srečno se je zmuznil v prednjo sobo, ne da bi bil srečal koga domačinov. Sedaj pa ga je bilo sram svoje žene. Res je bilo sicer, da je bila se lahko miselnejša in da ni poznala drugega nego veselje in zopet veselje; ali tega ni nikdar tajila, dočim je bil on oster v svojih mislih in željah ter skromen in pobožen. Danes pa se je dalj zamudil na plesišču nego ona! Še je upal in se tolažil, da je morda vendarle zgrešil Klotilda in da je še ni doma. Prav varno odpre vrata v spalnico. Na tleh pred posteljama brli ponočna svetilka in pri slabem svitu vidi, da žena že leži pogrnjena v mehke blazine. Tiho se hoče sleči in smukniti v posteljo, da bi je ne vzbudil; ali kakor se prestopi, zaškripljejo čevlji, zato si ne upa dalje. Kakor uklet stoji pri vratih in si ne ve svetovati.

Klotilda se skoro ne more vzdržati smeha. Prišla je nekoliko pred njim domov; pa še ni spala; preveč je bila razvnetá od sladkih užitkov. Zadrega moževa ji je dobro došla, da se nekoliko pošali z njim.

"Kdo je?" vzklikne kakor v spanju. Lovro se kar ne gane; ona pa se vzdigne, pomane si nekoliko oči in ga debelo pogleda, rekoč:

"Lovro, ali si ti?"

"Jaz sem, jaz," odgovori mož in si sname masko z obraza.

"Toda, kje si bil toliko časa?" očita mu ona; "nikjer te nisem našla in sama sem morala domov. Ali se to spodobí oženjenemu možu, pustiti mlado ženo in se izgubiti, kdo ve kam in do ranega jutra?"

"Oprostí mi, Klotilda!" prosí Lovro.

"Skenili smo, da si za nekaj časa ogledamo predpustno veselje, ti pa se kar za vso noč izgubiš med to mešanico, ki jo sme gosposki človek opazovati le skozi masko. Ne, tega bi si ne bila mislila v sanjah! Kaj bi rekel tvoj oče, ko bi to vedel?"

"Prosim te, draga Klotilda, miruj; saj se kesam do dna

srca!"

"Glej ga licemeca! Po dnevi je zgolj svetnik, po noči pa bi si dvakrat nadomestil, kar zamudi po dnevi."

"Obljubim ti, sladka Klotilda, da nikdar več ne pojdem v reduto; to ni zame."

"Tako, sedaj to ni zate; sedaj sem ti sladka Klotilda; kdo ti je bil pa po noči sladek?"

"Nihče; saj sem ti rekel, da me ne vidi več nobena maskarada! Nevednega človeka te čarovnice zavajajo, da jih poslušajo in se zamudi, da sam ne ve do kdaj."

Sedaj se Klotilda na ves glas zasmee in ga potolaži:

"Kako si še nedolžen, Lovro moj! Kdo bi ti zameril nekoliko zabave! Prav vesela sem, da si se tudi ti oživel; človeku je kar hudo, ako te vidi zmeraj le tožnega in resnega."

"Bodisi, kakor hoče, ali v reduto le ne pojdem. Zate je to in za teto; vedve vesta, koliko se spodobí in koliko ne. Jaz pa nisem za takšne burke. Kaj bi rekli ljudje, ako bi me spoznali? Smejali bi se mi; smešen pa nečem biti. Ne, nikdar me ne bo! Rajši počakam, da mi poveš potem drugo jutro, kako je bilo."

Za zlobne naklepe tete Brigite se prva maskarada v reduti ni mogla končati bolje nego tako, da so se te veselice Lovru do dobra pristudile. Sedaj sta imeli z bratrancem za vsako nedeljo zvečer popolno svobodo in lahko sta se kratkočasili in veselili v reduti ali kje drugje. Mrak jima ni bil več na poti. Toda prav ta svoboda je do dobra podkopala še tisto malo zakonske sreče, kolikor je je bilo pri Mrakovih.

VIII.

Lovro Mrak se je kmalu zopet vzdržal iz omotice, ki je obšla tudi njega in ga vlekla v hrupni ples razuzdanih strasti. Spoznal je svojo brezumnost, sprevidel pa tudi, da teta Brigita predaleč zavajala njegovo ženo in da ji preveč budi tisto nenasično hrepenenje po užitku in veselju. Klotilda je bila sicer mlada, otrok ni imela, in zato se mu je zdelo celo dobro, ako se časih nekoliko povešeli, da se je ne loti tista otožnost, ki človeka le prerada privede v blaznico. Ali nebe ne stvari ni uživati čez mero. Toda prav tega žena ni hotela razumeti. Lovru je ni bilo treba primerjati drugim razsipnim gospem; dovolj je bilo, da je odprl svoje knjige, in videl je, kako so od dne naraščali računi in da utegnejo veliki stroški naposled presegati dohodke najboljših let. Take skrbi so belile glavo trezno razsajajočemu Mraku. Za sedaj se je še tolažil da bo predpust skoro pri kraju in da bo potem bolje. Nekoliko oblek za izprehode, to je vse, kar bo še potrebovala njegova žena.

Res je bilo v postu nekoliko bolje. Deževno vreme ni dalo prilike, da bi se gospe izkazovale v novih pomladanskih oblekah; počakati so morale do Velike noči. Prehitro pa se je Lovro veselil, da so takrat zaprli gledališče. Po praznikih so prišli angleški jahači in so ob Latermanovem drevoredu odprli nekaj cirkus, kamor so sleherni večer privabili toliko ljudi, da je pod njimi kar pokala lesena zgradba. Klotilda ni zamudila niti ene predstave in po dnevi in po noči ni mislila na drugo nego na konje.

(Dalje prihodnjik.)

Hrup, kisnik in srce

Ugotovitev fiziologov: Hrup škoduje, četudi se človeku zdi, da se je povsem navadil nanj.

Že enolično kapljanje iz slabo privede vodovodne pipe lahko povzroči motnje v vegetativnem živčevju, krvnem pritisku in srčnem utripu umskega delavca, čeprav ta šum ne presega 40 fonov, kakor strokovnjaki označujejo različne stopnje hrupa. Če pa se hrup nekoliko stopnjuje, že neposredno deluje na naš organizem, in sicer ne glede na to, ali nam je škrebkanje vodnih kapljic neprijetno ali pa nam je celo všeč. Tako trdijo sodelavci dortmundskega inštituta za fiziologijo dela "Max Planck."

Pogosto menijo ljudje, katerih delovno mesto stalno obdajajo "kulise hrupa," da jih to nič ne moti in ne zmanjšuje njihovih delovne vneme. To seveda velja le za psihično komponento škode zaradi hrupa, fiziološko pa se človek po ugotovitvah inštitutskih sodelavcev ne more navaditi na hrup. Organizem človeka, ki je vaje hrupa, reagira na motnje prav tako kot tisti, ki stalno dela in živi v mirnem okolju.

Velikomestni hrup se giblje nekako med 80 in 90 foni; človek celo v spanju reagira na motnje v obliki hrupa, čeprav jih ne zaznava zavestno. To so ugotavljali na specih prostovoljcih in tudi na bolnikih, ki jim je bilo treba odpreti lobanjo zaradi operacije možganskega čira. Hrup deluje neposredno na tisto živčevje, ki skrbi za avtomatične funkcije našega organizma, med drugim za širjenje in krčenje krvnih žil.

Pri poskusih so uporabljali elektro, — kardio — in encefalografе, zadnje čase pa tudi mišnaturno oddajnike, s katerimi so lahko spremljali obtok, dihanje in temperaturo prostovoljcev ali bolnikov celo na razdaljo več kilometrov. Pri človeku, ki je po vsem sproščen počival v naslonjaču, so se močno zožile krvne žile v trenutku, ko se je cglasil iz magnetofonskega zvočnika enakomerno močan ton s 30,000 do 20,000 nihaji. Dokler je trajal šum, so bile žile skrčene, normalni obseg pa so zavzele šele minuto potem, ko je bilo spet vse tiho. Podobno je organizem reagiral tudi na posnetke industrijskega hrupa, na primer delovanje vrtnega kladiva ali enoličnega drdranja rezkalnega

stroja.

Prof. Mark zatrjuje, da se zaradi nenadno skrčenih žil zviša krvni pritisk. Sodelavci inštituta "Max Planck" tega sicer niso potrdili, ugotovili pa so, da hrup omejuje delovanje srca, ki zaradi tega pošlje v žile z vsakim utripom manj krvi kot v normalnih razmerah. Krvni pritisk se spričo tega torej ne zvišuje, zato pa prihaja v telo manj sveže krvi. Posledica: pomembnim organom primanjkuje kisika.

Zaradi stalno skrčenih žil kot posledice hrupa se stopnjuje občutek žeje, industrijski psihologi pa trdijo, da postanejo sicer mirni, preudarni in prijazni ljudje po več letih dela v zelo hrupnem okolju močno razdražljivi in da je v njihovih družinah sorazmerno več nesoglasij kot pri tistih, ki delajo na manj hrupnih mestih. Po mnenju psihologov te reakcije niso odvisne od tega, ali je hrup komu neprijeten in v duševno breme ali ne.

Pri hrupu nad 90 fonov se lahko sčasoma pokažejo poškodbe organov sluha in še posebej

Vlagajmo v Ameriko!

WILLIAM A. PATTERSON

Prihodnji teden praznujemo v vsej deželi "Teden vlaganja v Ameriko," ki naj opozori javnost, kolikega pomena je varčevanje in pametno vlaganje prihrankov v narodno gospodarstvo. O tem vprašanju bo govoril v ponedeljek, 1. maja, opoldne v hotelu Sheraton-Cleveland William A. Patterson, predsednik United Air Lines, Inc.

notranjega ušesa, hrup nad 120 fonov, na primer tam, kjer preizkušajo reaktivna letala, pa postane nevaren občutljivim živčnim celicam v možganih in hrbteničnem mozgu.

Še presenetljiva ugotovitev poskusa z metronomom in z uro na nihalo: zaradi zvoka petih ni-

hajev v sekundi se je zmanjšala množina kisika v krvi in je človek kazal znamenja utrujenosti, pri 25 in več nihajih v sekundi pa je bila kri spet normalno preskrbljena s kisikom in se je prejšnja utrujenost umaknila občutku telesne svežine.

Garaža za dvojno rabo

V švedskem glavnem mestu so uredili pod zemljo parkirne prostore za 2200 avtomobilov, ki bodo služili v slučaju potrebe za zaklonišče pred atomskimi bombami.

V Stockholmu so pred kratkim izročili namenu četrto podzemeljsko avtomobilsko garažo oziroma parkirni prostor, ki bi ga v primeru letalskega napada lahko preuredili v zaklonišče. Švedi so začeli v okviru civilne zaštite graditi podzemeljska zaklonišča oziroma avtomobilske garaže pred desetimi leti. V najnovejši je prostora za 300 avtomobilov ali za 15,000 ljudi ali za 4000 količ.

V celoti so v Stockholmu dogradili doslej štiri podzemeljske avtomobilske garaže, v katerih je prostora za 2200 osebnih avtomobilov, po potrebi pa bi v njih našlo zaščito okoli 50,000 ljudi.

Podzemeljska garaža je grajena v obliki elipse in ima dvoje parkirnih nadstropij, katerih vsako lahko sprejme po 75 avtomobilov. Za vsako sekcijo so izbrali posebno barvo — rdečo, modro, zeleno ali rumeno — da bi se avtomobili lažje znašli v tem podzemeljskem labirintu. Parkirni prostori sicer niso oštevilčeni, zato pa posebna naprava ob vhodu registrira sleherno vozilo, ki zavije v podzemlje, hkrati pa tudi tiste avtomobile, ki odhajajo. Iz razlike lahko vsakdo razbere, ali je kje v podzemeljski garaži še kak prost količek.

Medtem ko morajo avtomobili skozi glavni vhod in izhod, se lahko avtomobilisti vozijo z dvigali, ki so pri vhodu in pri glavnem izhodu v eno izmed stranskih ulic sredi švedskega glavnega mesta.

Podzemeljska garaža je odprta noč in dan, avtomobilisti se lahko v njej oskrbijo z bencinom, z motornim oljem ali pa dajo oprati svoja vozila. Ker je parkirni prostor sredi mesta, je namenjen predvsem krajšim postankom, le nekaj mest je podjetje, ki mu je civilna zaščita dala garažo v oskrbo, oddalo av-

tomobilistom, s katerimi je sklenilo dolgoročne pogodbe.

Ker so ta podzemeljski parkirni prostor namenili dvojni rabi, so poskrbeli tudi za to, da se v nekaj sekundah neoprodushno zapro jeklena in železobetonska vrata, ki tehtajo pri glavnem vhodu in izhodu po 35 ton.

Za dotok svežega zraka v podzemeljsko avtomobilsko garažo skrbi 94 prezračevalnih naprav, ki hkrati zagotavljajo tudi primerno temperaturo, saj bi se podzemlje sicer preveč segrelo. Vodne črpalke, ki so priključene h garaži, zmorejo petdeset hektolitrov vode v minuti, vodo pa črpajo iz velikega rezervoarja v globini 30 m. Zbiralnik vode ima prostornino, ki ustreza 145 tonam ledu. Za primer, da bi bile prekinjene zveze z zunanjim svetom, so vgradili zasilno električno centralo, razen tega pa tudi širši hodnik do bližnje postaje podzemeljske železnice, od katere stopnišča zdaj loči garažo le tanka stena, ki bi jo v potrebi takoj odstranili, čeprav utrpajo in si želijo, da bi je ne bilo treba nikoli podirati.

Na zračni blazini čez Rokavski preliv

Kakor piše angleški tisk, pravi neka britanska tovarna proizvodnjo vozila "Hovercraft", splava, ki bo na zračni blazini vozil čez Rokavski preliv. Novost naj bi zamenjala dosedanje potniške splave in vlačilce. Pravijo, da bo "Hovercraft" lahko vzel na krov do dve sto potnikov, ki jih bo v pol ure prepeljal iz Anglije v Francijo.

Odkar je pred dobrim poldrugi letom neka britanska tovarna na prva konstruirala vozilo te vrste, je začelo že šest podjetij graditi "ladje z zračno blazino" ali pa vsaj pripravljati načrte zanje.

Novost bo imela aerodinamično obliko, pri maksimalni hitrosti 90 milj na uro pa bo znašal njen akcijski radij okoli 200 morskih milj. Letalske "turbinе, ki proizvajajo zračno blazino, bodo zagotavljale vozilu uporabnost na kopnem in na morju, zaradi velike hitrosti pa bo "Hovercraft" peljal čez Rokavski preliv po večkrat dnevno. Ladja na zračni blazini bo "vzletala" ni "pristajala" na kopnem.

PLASTIČNI DIMNIK

Pri neki vzhodnonemški kemični tovarni so zgradili dimnik iz plastične snovi. Na vrhu ima pol metra notranjega premera, visok pa je 86 m.

Pravijo da se je izvršno obnesel, ker je trenje plinov v njem znatno manjše, razen tega pa ga je zaradi gladke notranje površine lažje čistiti kot dosedanje dimnike iz opeke, kovin itd.

Darujte za Rdeči križ!

Ženske dobijo delo

Išče se dekle

za splošno delo v uradu. Mora imeti nekaj znanja v knjigovodstvu. Pišite in sporočite: starost, priporočila in izkušnjo, na Beachland Post Office, Box 3644, Cleveland 19, Ohio. (82)

MALI OGLASI

Willoughby Hills

Lot naprodaj en akre, 100 čev. spredaj na Chardon Rd. KE 1-0957. —(83)

MALI OGLASI

V najem

Štiri na novo dekorirane sobe se oddajo odraslim ali novoporočencema na 6224 Carl Ave. Vprašajte spodaj, zadaj. —(82)

Odda se

Moderno prenovljeno 4 in 5 sobno stanovanje se odda na 5514 St. Clair Ave., vključno brezplačna uporaba pralnika in sušilnika ter prostor za parkiranje. Vprašajte pri Transfer Hat Cleaning, 1353 E. 55 St., IV 1-5380. (84)

Sobe se odda

4 sobe in kopalnica, na novo dekorirane, se oddajo na St. Clair blizu E. 55 St. Najemnina \$50. Vprašajte na 1334 E. 55 St. (x)

Išče se

Starejši par ali starejša ženska, ki bi delila stanovanje v bližini sv. Vida z zaposleno žensko. Si lahko sama kuha. Pustite naslov v uradu A.D. (84)

Stanovanje se odda

Pet neopremljenih sob in kopalnica na 1415 E. 55 St. Za pojasnila pokličite YE 2-7509 po 6. uri zvečer. (83)

Lastnik prodaja

Hiša 6 sob na 16723 Grovewood Ave. Pridite si ogledat, da se sami prepričate, kakšna je, zato pokličite KE 1-5258. Odprta za ogled vsako nedeljo popoldne. (84)

Hiša naprodaj

V Chardonu, Ohio, je naprodaj nova zidana štiristanovajska hiša s štirimi garažami. Vsako stanovanje ima dve spalnice, veliko družinsko sobo in moderno električno kuhinjo — pralnik, sušilnik, štedilnik in pečica! — Naprodaj je tudi enostanovajska zidana in lesena hiša z moderno kuhinjo in dvema spalnica, kolonialno družinsko sobo, ki ima kamnit kamin in katedralski strop. Odlična. Vrt in okolica urejena, sadni vrt in privatno jezero polno rib (bass, trout in blue gills).

Vse to je mogoče kupiti z \$39,000 naplačila. Stanovanjsko hišo je mogoče kupiti posebej!

369 Park Ave., Chardon, Ohio AV 5-9334 —(83)

Sobe se odda

5 sob se odda zgornj. Vprašajte na 1087 Addison Rd. —(83)

Pozdravljeni! — Naznanim Vam da sem dobila LOVIAN CAPSULES ter Vam pošiljam naročilo še za nadaljne 4 dolarje, zato kar sem se prepričala, da v resnici pomagajo, kar bom povedala drugim! Lepa hvala Vam in Z Bogom! — M. K., McDonald, Pa.

To je ena izmed tisoč oseb, ki so jim LOVIAN CAPSULES pomagale. Prepričani smo, da bodo pomagale tudi Vam!

Razprodajamo po celi U.S.A.

25 - \$1.95 — 50 - \$3.69 — 100 - \$6.49

MANDEL DRUG CO.

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

Chardon Hrib

v Euclid, Ohio, lastnik prodaja zidan bungalow, primeren za večjo družino. Blizu transportacije, lep vrt. IV 1-5702. (24, 26, 28 apr.)

Hiša naprodaj

6-sobni bungalow, moderne preproge, aluminijasta zimska okna in vrata. 1153 E. 77 St. UT 1-0540. (84)

Naprodaj

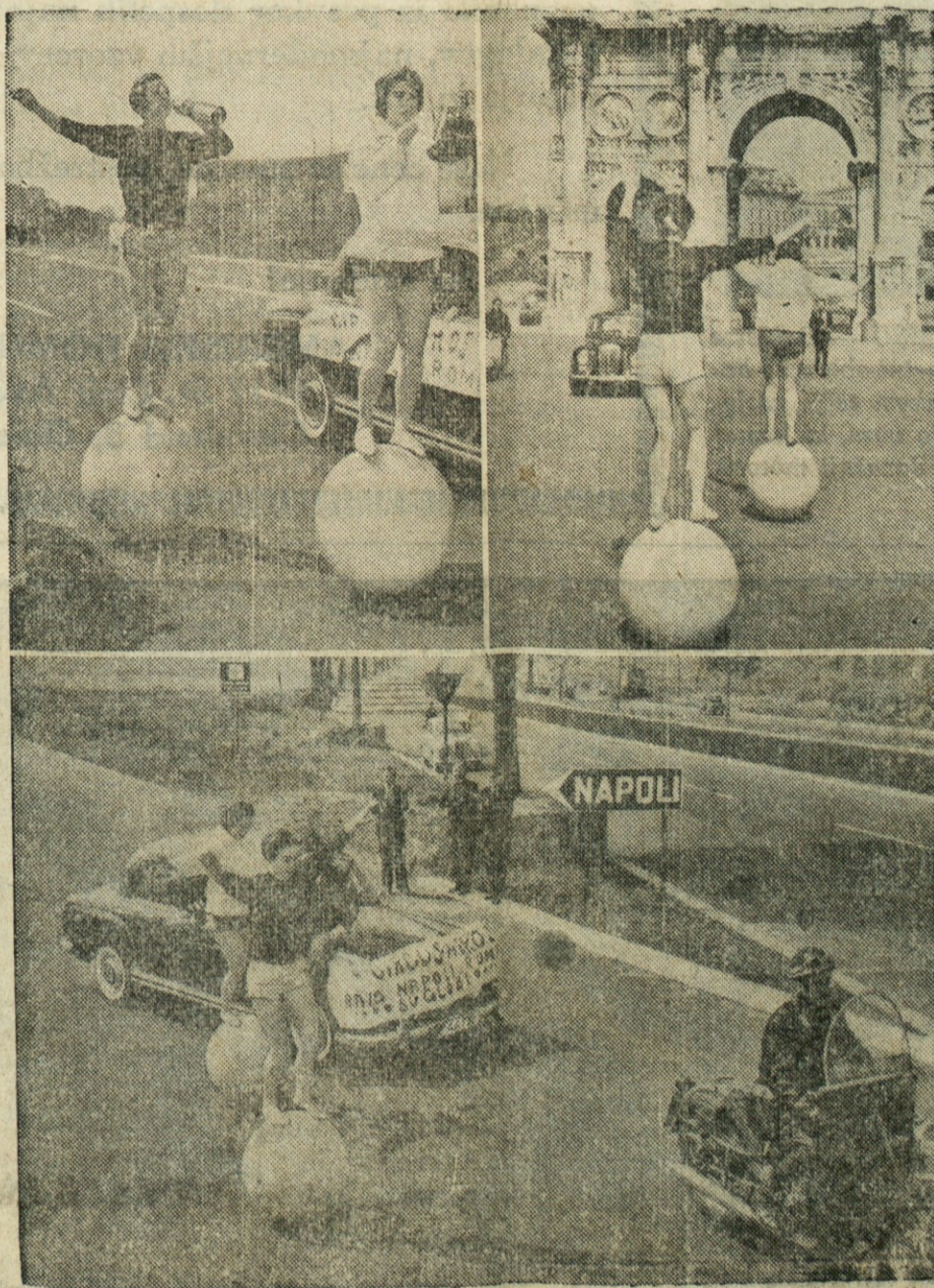
Blizu Lake Shore Blvd. na lepem prostoru, bungalow, 5 lepih prostornih sob, lep vrt, cena prava.

Blizu Neff Rd., v lepi okolici, zidana hiša, 4 spalnice, sončna soba, zidana garaža, cena prava.

John Knific Sr. Realty 820 E. 185 St. IV 1-9980

Sobe se odda

Odda se 6 čistih sob, 3 spalnice, furnez, avtomatični vodni grelec, mirni odrasli družini. 6205 Carl Ave. EX 1-2497. (26, 28 apr., 1 maj)

V RIM—Elwane (na levi) in Sedy Yorž potujeta iz Neapla v Rim na velikih žogah. Zgoraj na desni ju vidimo, ko sta "privozili" pred Konstantinov slavalok v Večnem mestu. Okoli 120 milj dolgo pot sta napravili na velikih žogah za reklamo za neki cirkus.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

I. del

"Rada sem ga imela in tvoja nekdanja sodbja o njeni materi me je zabolala. Toda vem, da si pravično sodil. Nisi mogel drugače, ker si ti."

"Nisem obsodil otroka. Tudi matere ne, ker nisem sodnik. Obsodil sem greh."

"Da, Viktor, toda greh je iz človeka. Ne moreš ga obrisati kakor pljunek."

Silva je s prsti pobirala drobne, ki so padle od kruha.

"Sicer pa kdaj se moja sodbja tiče tebe? Vsak sam bo dajal odgovor za svoja dela. Mislim, da tuj otrok in greh tujega človeka ne more motiti najinega zakona."

Zalar je trmasto silil naprej. "Mogoče. Nocoj bom vse premislila. Trudna sem."

Ni mogla več zdržati.

Viktor se je poslovil, ko je vstala sama in prisluškovala njegovim korakom, je vedela, da je vse končano. Pospravila je posodo z mize in vzela dva kovčka z omare.

Ko je odbirala perilo, so se ji tresle roke. Počasi je skladala, kar je vedela, da bo nujno potrebovala. Pohištvo in ostalo bo že dobila ob svojem času.

Potlej je morala sesti. Zalar je še hodil nad njo in zunaj je deževalo. Voda iz žlebu je tolkla v korito.

Končano. Na vrh perila je položila Marijino sliko. Nato je kovček zaklenila.

Zalar je hodil po svoji sobi.

Nenadoma je vstala, odšla v pred sobo in odprla vrata v vežo.

Ni se mogla odločiti. Sicer ji je bilo, da se ji je zazdelo, kakor da nevidna kladivca tolčejo ob zid obširne veže.

Potlej se je zagnala po stopnicah. Pred vrati v Viktorjevo stanovanje je obstala. V vseh žilah je vrelo, butalo je v sencih in v vratu, kakor da se nekdo z norčevno silo upira v njej.

Nato je potrkala.

Videla je pramen luči, ki je iz sobe padel v predsobo, slišala Zalarjev glas in kakor da je razvezana bolečina sama kriknila, je skoraj zavpila:

"Viktor, Marija je moj otrok!"

Nato je ob ograji zdrsnila po stopnicah.

Slišala je, da odklepa in v na

pol omedlevici se je zavlekla v sobo. Kovčka sta pripravljena stala na tleh.

Zalar je vstopil bled kakor mrlič. V njej pa je v tem hipu vstala moč, ki je do te ure ni poznala. Kakor da Marija živa stoji ob njej in se ji oklepa rok. "Silva!"

Stisnil je ustnice in pogledal kovčka.

"Jutri zjutraj odidem. Premišljena sem v Dobropolje. Na lastno prošnjo."

Videla je, da se mu trese brada.

"Viktor, med nama je tvoja sodbja in moj otrok. Moj, nisem ga mogla zatajiti."

Zdaj šele se je do kraja znašla. Kakor da otrok prosi za ljubezen, da se je oklepa z obema rokama.

"Ne hodi."

Prošnja je bruhnila iz njega.

"Ne morem drugače. Ravno zavoljo tega si bova enaka. Ko je z bičem udarjal tujec, sem padla, ko udarja pravica, bom vzdržala. To uro sva se našla, da se posloviva čista."

Zgrabil jo je za roke.

"Silva, tebe ne morem obsoditi. Blaž je, ki je grešil. Zakaj nisi povedala?"

"Obsodil si me in velik si v meni zato, ker si me obsodil. Če prekličeš sodbjo, si udaril pravico. Obsodil si Blaža, zakaj mu hočeš slediti? Nesrečna bi bila poleg tebe, ko bi za ljubezen žrtvoval pravico. Tako pa boš lep v meni, kakor si mi bil doslej."

Videla je, da se ruši vase in kakor spodsekan je padel na stol.

Zbrala je zadnje sile in z zadržanim glasom rekla:

"Pojdi zdaj, jutri zjutraj se vidiva."

In je šla pred njim v predsobo. Sklonjen je taval za njo in ramena so se mu tresla.

Odprla je vrata v vežo.

"Ne misli na srečo, ob kateri bi bila oba nesrečna. Ne moreš zatajiti sebe kakor jaz ne matere v sebi."

Ni ji odgovoril, kakor da nosi velikansko težo, je šel po stopnicah.

Zaklenila je vrata, se vrnila v sobico, odklenila kovček in vzela v roke Marijino sliko.

Solze so kapljale na leseni okvir.

* * *

Zjutraj mu je oddala pismo in mu ponudila roko.

Dolgo jo je držal v svoji.

"Zbogom, Viktor."

Več ni mogla reči.

Šele zdaj se mu je razvezal jezik.

Naslonil se je na ograjo, Silva pa je šla s težkimi koraki proti izhodu. Pred Pavlinovim znamenjen jo je čakal voz.

Šla je po poti, ki je bila razmočena od dežja. Pred znamenjem se je obrnila. Zalar je stal na pragu in dvignil roko.

Sedla je na voz. Ko je pogledala na cesto, je videla, da nje stopinje zaliva voda.

Zamahnila je z robcem.

Ko se je voznik obrnil, ga je pogledala s solznimi očmi.

"Poženite!"

Udaril je z bičem in koleselj je utonil v Gobovce.

DRUGI DEL

Upravitelj šole Lado Razpet je našel cigareto in ponudil tudi Silvi. Ko je z nasmehom odklonila, je sedel nazaj, preletel papirje pred seboj in Silva je začutila, da je zdaj odvisna od tega človeka, ki niti malo ne

spominja na Viktorja. Nizek, čokat, z ostro prirežanimi brčami je še ves podoben oficirju, ki je komaj včeraj prišel iz gmajne in slekel uniformo. Čeprav ima komaj nekaj let čez trideset, ki mu jih po postavi in po čudno zabuhlih očeh prisodila že nekaj čez štirideset. Malomarno zavezana kravata se čisto nič ne prilega navadni sivi obleki in ko si nataka v kozarec vino, se mu roka vidno trese.

Silva ima neprijeten občutek, da so mu poslali vse, kar so vedeli o njej. Brez karakteristike v tem času človek sploh ni človek. Karakteristika je najmanj pol življenja in ta ti odpira in zapira vrata. Važnejša je od zmožnosti in od vsega, kar spremlja človek. Nič zato, če ni posebnih talentov, tvoje vedenje med revucijo, tvoji odnosi do ljudi v drugem taboru in tvoj odnos do stranke, tvoje versko prepričanje, če se ga nisi še čisto znebil — to so stvari, ki so najvažnejše, posebno pri učitelju, ki neposredno vpliva na vzgojo novih ljudi v družbi in to v socialistični družbi, ki je prelomila s preteklostjo, z buržujsko vzgojo, ki je utesnila ljudi v razrede in dajala prednost tistim, ki so izrabljali svoj položaj v škodo delavnega ljudstva, ki je edini producent dobrin.

Prve, osnovne stvari sta urenila že nekaj dni po prihodu. Bila je na kosilu in predstavil jo je pri rajonskem odboru in pri raznih društvenih predstavnikih. Vedela je, da se temu ne more ogniti in da je ta pota pač treba opraviti. Večinoma so bili to preprosti ljudje, nerodni sprič novega človeka, ki je stopil mednje in Silva je bila vesela, da je bilo to v kraju. Obenem je začutila, da je bilo v Podbrezjah čisto drugo, da je bil Viktor kot delček vasi, da je spadal vanjo s tako naravnostjo, da je bilo ob njem kakor doma. Ni smela reči, da je ni Razpet spre-

jel prijazno. Bila je to tista prijaznost, ki jo radi kažejo nadrejeni, ki še niso dolgo na svojem položaju in je mešanica negmajne in slekel uniformo. Čeprav ima komaj nekaj let čez trideset, ki mu jih po postavi in po čudno zabuhlih očeh prisodila že nekaj čez štirideset. Malomarno zavezana kravata se čisto nič ne prilega navadni sivi obleki in ko si nataka v kozarec vino, se mu roka vidno trese.

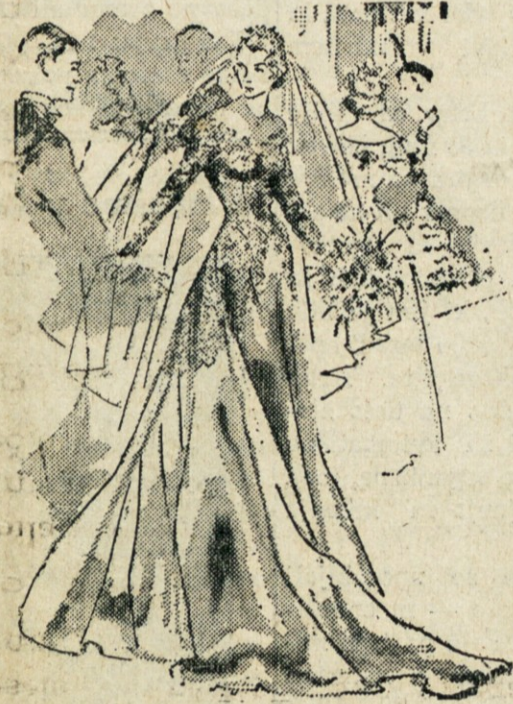
Razpetova žena Nataša jo je presenetila. Bila je mlada, Silva ji ni prisodila več kot kakšnih dvaindvajset let. Bila je višja od svojega moža, skoraj pšeničnih las, prijazno skodranih, toda že po prvih besedah je Silva začutila, da je to ženska, ki skuša svojo notranjo revščino zakriti z neprestanim živčnim nasmiljanjem. Namesto obrvi je imela dva ozka barvasta loka, ki pa sta očitno kazala, da Razpetovka v barvanju obraza ni večša. Prav zavoljo tega so njene oči imele nekam mrtev, zelenkast pogled, ki je Silvo navdajal s čudnim odporom.

Ceprav se je branila ostati na kosilu in bi v resnici rajše odšla v gostilno, se Razpet ni vdal.

Jedli so v sobi, ki je bila vsa obložena s slikami v cenenih okvirjih. Knjižna omara, majhna pisalna miza pri oknu in težka hrastova miza s štirimi stoli, ki gotovo ni spadala v to majhnost, to je bilo vse, kar je mogla Silva v trenutku obleteti.

"Vse je še tako revno," je nekam hladno žuborela Razpetovka. "Njemu so veliko uničili beli v Zvirčah, jaz pa..." smejala se je spet s tistim živčnim smehom, "jaz sem odšla v gmajno, ko sem imela komaj sedemnajst let in tam ni bilo zaslužka."

Kakor da je povedala dober dovtip, se je spet smejala in šele na Razpetov namig odšla v kuhinjo. Silva je bila kakor na trnju. Z vso ostrostjo je čutila, da se je staro podbreško življenje zlomilo in da zdaj prihaja novo, tisto, ki se je v Podbrezjah še komaj poznalo. Mitingi, zabavljanje čez stare razmere, sestanki tukaj in tam, iskanje za krivci in osladno hvalisanje novega, kakor da je vse novo

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

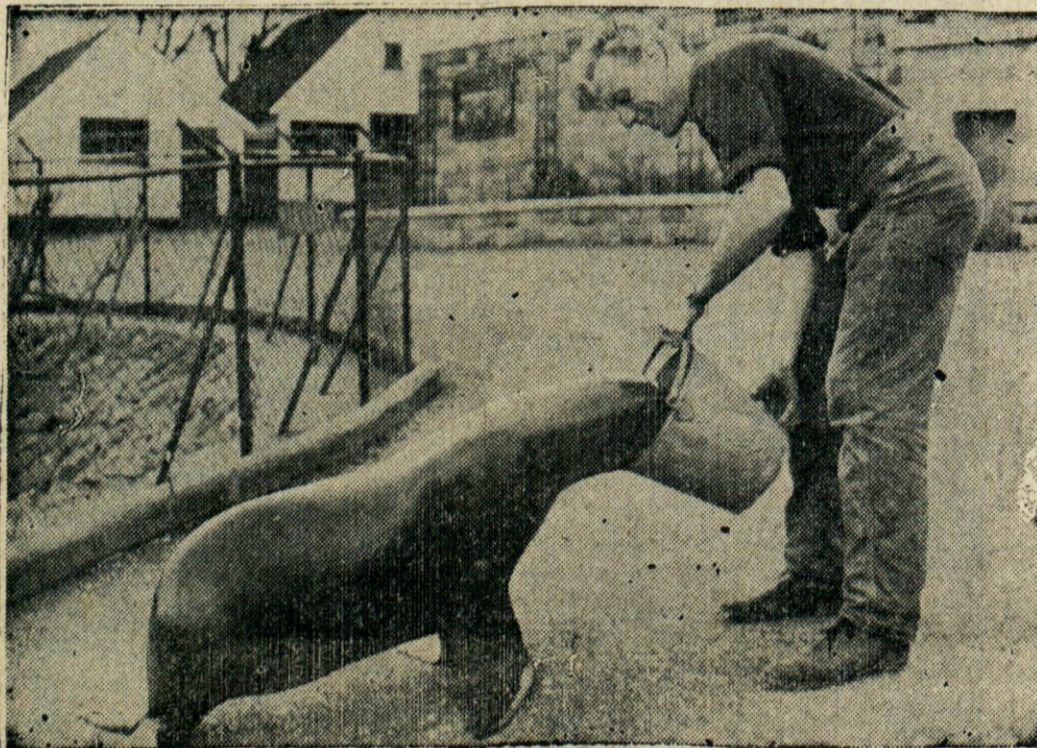
Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

OB KOLESU — Dekletce v rdeči žametni obleki z belim ovratnikom se je naslonilo na kolo voza, ki komaj še spada v današnji motorizirani svet.

PRI OBEDU — Tjulenj v živalskem vrtu v Chessingtonu na Angleškem kar ne more z glavo iz kangle, v kateri mu je čuvaj Jack Young prinesel hrano.

brez napak.

Razpet je natočil vina in po juhi vzdignil kozarec:

"Na dobro srečo, tovarišica Silva. Trdno sem prepričan, da se bomo lepo razumeli." Trčili so. Silva se je ujela v zelenkaste oči Nataše, ki je v zadregi popravila globoko izrezano rdečo bluzo in ravnatelj Razpet je v duško izpraznil svoj kozarec.

Silva je samo omočila ustnice.

Po kosilu, ko je Razpetova odnesla posodo in se nato vrni-

la, so obsedeli. Silva je ogledovala slike.

"Spomini," je nekam malomarno vzdihnil Razpet, toda Silva je takoj začutila, da se bo razgovor pletel zdaj v to smer. Ni se mogla ogniti. Koj nato je tudi Razpetovka odšla v spalnico in prinesla velik album.

"Tu sva bila še fant in punca," je Razpet pokazal na sliko. "Bilo je kmalu po tistem, ko je Nataša prišla v gmajno. Na Tisovcu smo bili tedaj."

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088

KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

NAZNANILO IN ZAHVALA

Vsem prijateljem in znancem poročamo žalostno vest, da je po njeni dolgi bolezni ljubi Bog poklical k sebi našo dobro in skrbno mater, staro mater in sestro

Johana Krall

roj. STRUNA

v Zagradec Fužina v Sloveniji. Stara je bila 76 let.

Zatisnila je za vedno svoje trudne oči 26. marca, 1961. K zadnjemu počitku smo jo spremili 29. marca iz cerkve Marije Vnebovzete potem pa na pokopališče Kalvarija.

Posebno se hočemo zahvaliti Father Mathias Jager, in Father Joseph Varga za obiske na domu kakor tudi za darovano slovesno sv. mašo zadušnico. Father Anthony Rebol za asistenco pri sv. maši zadušnici, kakor tudi Father Jagru za molitve v pogrebnem zavodu.

Srčna hvala vsem za sv. maše in za toliko lepega cvetja.

Hvala dr. Sv. Ane št. 4 SDZ za molitev rožnega venca ob krsti.

Hvala nosilcem krste Arthur Woods in Charles Jenda.

Toplo se zahvalimo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razplogo za spremstvo na pokopališče.

Škrena hvala vsem, ki so prišli pokojnico kropiti, vsem, ki so nam ustmeno ali pismeno izrekli svoje sožalje, kakor tudi vsem, ki so nam v dnevih naše žalosti bili na pomoči.

Hvala osebju pogrebnega zavoda Jos. Zele in sinovi za vzorno urejen pogreb in za vsestransko ljubezljivo postrežbo.

Vi pa, naša ljubljena soproga, mati, stara mati in sestra, počivajte v miru. Mi vsi Vas bomo ohranili v trajnem spominu.

Zalujoči ostali:

ANTON, soprog

JEAN MARY por. RUSSELL, FRANCES por. BUCKLEY,

ANTONIA por. TOMAZIC, MARY por. KOVACIC, hčere

WILBUR, JAMES, JOHN in JOHN, zetje

Štiri vnukinje, JOŽE STRUNA, brat v Sloveniji

Cleveland, Ohio, 26. aprila, 1961.

PARIZ V ZGODNJI POMLADI — Slika kaže del površine nedaleč od Eiffelovega stolpa. Pomlad je že v zraku, ni se pa še razbohotila v naravi.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

RESTAURANT — Excel. oppty. Truck stop. Going bus. Compl. eqpd. Owner must relocate. Very reas. BI. 7-9810. (83)

TAVERN — BLDG.

4919 W. Chicago Ave. Owner retiring. Priced for quick sale. ES. 8-9522. (82)

REAL ESTATE FOR SALE

RIVERSIDE — North. By owner. 6 room, 3 br. brk. Georgian. Att. gar., alum. S & S. Yard ideal for kids. 55'x125' lndscpd. lot. Fin. bsmt. Overhead sewer. Low \$20's. HI 7-9289. (64)

APARTMENTS FOR RENT

3 1/2 & 4 ROOM APARTMENTS available May 1st. Vic. of 19th and Grove. Convenient to transportation and shopping. CEntal 6-3806 or Pioneer 9-5410. (24, 26, 28 Apr.)